

LUNDS
UNIVERSITET

CASE

<http://www.med.lu.se/case>

Fall och rädsla för fall hos äldre som haft polio

CHRISTINA BROGÅRDH, UNIVERSITETSLEKTOR,
MED DR I REHABILITERINGSMEDICIN, LEG SJUKGYMNAST

Innehåll i presentationen...

- Polio och post-polio
- Konsekvenser av post-polion
- Fall och rädsla för fall vid post-polio
- Pågående forskning...

Polio och post-polio

- Akut virussjukdom ("barnförlamning")
 - Infektion, hög feber, hjärnhinneinflammation, påverkan på nervcellerna i ryggmärgen som styr musklerna
- Vaccin i Sverige 1957
- Fortfarande nya sjukdomsfall i Asien och Afrika
- Nya symtom efter en stabil period på 15-20 år
- Cirka 20 000 personer har post-polio i Sverige
- Sedan 2003 specialiserad rehabilitering vid Rehabiliteringsmedicinska kliniken, Skånes universitetssjukhus i Lund

Post-polio

- Vanliga symtom:
 - Muskelsvaghet och ökad trötthet i musklerna
 - Smärta i muskler och leder
 - Ökad känslighet mot kyla
 - Generell trötthet
- Gångsvårigheter, begränsad förmåga att klara dagliga aktiviteter och ökad fallrisk
- Få studier undersökt förekomsten av fall och rädsla för fall hos personer med post-polio

Fall och rädsla för fall vid post-polio

- Syfte med studien:
 - Att undersöka
 - » förekomsten av fall
 - » faktorer som bidrar till att man faller
 - » rädsla för att falla hos personer med post-polio
- Utgår från Lunds universitet och Rehabiliteringsmedicinska kliniken, Skånes universitetssjukhus i Lund
- Utskick av enkäter våren 2012

Fall och rädsla för fall vid post-polio

- 251 personer med post-polio (122 män and 129 kvinnor; medelålder 70 år)
- Frågor angående:
 - Boende, gångsträcka, gånghjälpmedel, balans
 - Fallfrekvens och omständigheter kring fallet
 - Rädsla för att falla
 - Hur bekymrad man är att utföra 16 vardagliga aktiviteter (inte bekymrad alls – mycket bekymrad) mätt med Falls Efficacy Scale-International (FES-I)

Fall och rädsla för fall vid post-polio

- En majoritet (90%) rapporterade nedsatt balans
- 75% använde någon form av gånghjälpmedel
- 2/3 kunde gå mindre än 1 km

- Över 60% angav att de fallit en gång det senaste året och lika stor andel att de fallit fler än två gånger
- 13% behövde sjukhusvård
- De flesta fallen skedde på eftermiddagen (67%) och utomhus (53%)

Rädsla för fall vid post-polio

- 75% av deltagarna rapporterade rädsla för att falla
- Mer än hälften (60%) av dessa personer undvek att göra saker i sin vardag pga rädsla för att falla (FES-I)
 - gå på halt och ojämnt underlag
 - gå i sluttningar
 - gå i trappor

Sammanfattning

- Fall och rädsla för att falla är mycket vanligt hos äldre med post-polio
- För att öka aktivitetsförmågan i vardagen och upplevelsen av ökad delaktighet är riktade åtgärder viktigt
- För att minska antalet fall, fallrelaterade skador samt rädslan för att falla krävs dock mera forskning...

Fortsatt forskning...

- Relationen mellan nedsatt muskelstyrka i benen och fall och rädsla för fall vid post-polio
 - Mätt muskelstyrkan i lår och fot samt gångförmågan hos 60 personer
- Intervjuer
- Åtgärder, strategier och tilltro till sin förmåga att överkomma rädslan
- Utvärdera åtgärdsprogram för att minska fall och rädslan för att falla

TACK!

NU KAFFEPAUS...!

